

de kleine ruimte, waarin elk woord nadreunde. Zij klaagden over den strengen winter, over bevroren aardappelen en beetwortelen, en werden driftig over de vertraging der treinen. Blijkbaar hadden zij gedronken. Een hunner bracht een dik horloge te voorschijn, ving het armelijke gele licht op de wijzerplaat en mompelde met een vloek: „Alweer een half uur over tijd.”

In de duisternis op het perron hoorde Jacques driftig heen-en-weer gedraaf en zwaar gerol van lage wagentjes. Allerlei gezichten zag hij langs het portier trekken, een oogenblik geraakt door het licht en terstond weer verdwenen.

Dan vernam hij het dichtklappen der portieren, waarvan het geluid steeds nader kwam.

De deur van den wagen werd eensklaps opengetrokken en de conducteur verscheen in de opening.

— Kaartjes asjeblijft!

Jacques kroop nog verder weg in den hoek achter den dikken boer. Hij beefde van angst en sloot de oogen. De conducteur zag hem eerst niet. Hij merkte hem pas op door een zijdelingschen blik van den boer, die den reiziger even de zware hand op de knie legde. Verschrikt sloeg deze de oogen op.

— Kaartje asjeblijft, herhaalde de conducteur, toen hij die der anderen geknipt had.

Jacques zette een onnoozel gezicht en keek hem verbaasd aan.

— Comprends pas, mompelde hij, aarzelend.

— Bieljet! riep de conducteur, met ongeduld.

Hij durfde nu niet langer veinzen, keek met schuwe, angstige blikken den coupé rond, als zocht hij hulp bij zijn medereizigers, schudde dan moedeloos het hoofd, haalde de schouders op en kroop dieper in zijn hoek.

De conducteur kwam in den wagen.

— Hèb je geen kaartje? vroeg hij bruusk en dreigend. Kom — geen smoesjes! . . . . Dan er maar uit.

Een oogenblik kwam er een glimp van onwil over het vervallen gelaat van den vreemdeling, toen hij zich aan de mouw voelde trekken. Dan stak hij zijn hand diep in den broekzak en haalde er een versleten leeren portemonnaie uit, waaraan hij zenuwachtig begon te plukken om ze open te krijgen.

— Kom, ik heb g . . . . geen uur den tijd! snauwde de beampte.

De portemonnaie was nu open en werd met de gapende holten onder het lampeschijnsel gehouden. Er lagen eenige centen in, meer niet.

— Geen kaartje — dan er uit! herhaalde de conducteur bevelend. Gauw, gauw, der uit! . . .

Jacques keek nog eens angstig onderzoekend naar zijn mede-passagiers. De boeren zaten beiden met lodderige blikken naar de punten van hun klompen te staren, alsof zij niets hoorden, de jood in den anderen hoek zag met een cynische uitdrukking in zijn slimme oogen naar den sjovelen vreemdeling, en zijn vrouw hield zich slapend.